

Utlåtande 2003:166 RI (Dnr 019-2963/2002)

**Återinförande av titeln borgmästare för
finansborgarrådet**

Motion av Axel Wennerholm (m) (2002:48)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion 2002:48 av Axel Wennerholm (m) anses besvarad med
vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Axel Wennerholm (m) har i motion föreslagit återinförande av titeln borgmästare för finansborgarrådet, *bilaga*.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där det beretts av finansavdelningen i samråd med juridiska avdelningen.

Mina synpunkter

Jag noterar att stadsledningskontoret i sitt svar konstaterar att en tidigare motion (1995:78) behandlade frågan om återinförande av titeln borgmästare. I motionssvaret konstaterades att titeln borgarråd är väl inarbetad och att det inte funnes någon anledning att införa en särskild borgmästartitel.

Jag instämmer vidare i stadsledningskontorets uppfattning att borgmästartiteln av främst historiska skäl ej kan anses representativ för den kommunala självstyrelsen. Jag delar även stadsledningskontorets uppfattning att titeln Mayor kan vara lämplig att använda för finansborgarrådet i internationella sammanhang.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Det är glädjande att såväl stadsledningskontoret som föredragande borgarrådet håller den kommunala självstyrelsen så högt att den till och med anföras som ett skäl för att inte ändra finansborgarrådets titulatur.

Mer nedslående är då att den kamp mot statens fogdemakt som stockholmarna ända sedan Magnus Erikssons dagar fört, inte ägnas större intresse av borgarrådet och hennes parti. I själva verket har ju Sveriges nuvarande fögderi på nationell nivå gjort väsentligt mer för att skada det kommunala självstyret än vad ändrade visitkort för finansborgarrådet någonsin skulle kunna göra.

Att Stockholm varit en viktig bricka i det statliga maktspelet har varit känt sedan Birger Jarl anlade staden på en ekonomiskt och militärstrategiskt viktig knutpunkt. Såväl utländska härskare som olika usurpatorer har kommit att lära sig hur stockholmarna kan utnyttjas för snöda intressen. I den efterföljden är det fullt naturligt att Stockholms interna angelägenheter avgjorts med statliga maktpolitiska anspråk för ögonen. Att en Göran Persson ligger bakom planerna på att införa en ny tull för stockholmarna, som dessutom ska betala pengarna direkt till statskassan, ter sig logiskt. Skrupplagar mot att sälja kommunala bostäder till dem som faktiskt bor i dem, lagstiftning för att hindra alternativa driftsformer inom en stagnerande vård- och omsorgsverksamhet och en skatteutjämning som tvingar stadens invånare att betala för skidbackar och badhus i andra delar av landet – allt i syfte att vinna stöd för sittande regering – är sannerligen intriger värdiga en furste i machiavellisk anda.

Hur imponerande dessa socialdemokratiska åtgärder än kan te sig för den historiskt roade, är det svårt att fullt förstå hur de kan vara förenliga med den vurm för kommunalt självstyre föredragande borgarråd nu plötsligen visar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion 2002:48 av Axel Wennerholm (m) anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 3 december 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Axel Wennerholm (m) har i motion föreslagit återinförande av titeln borgmästare för finansborgarrådet, bilaga.

REMISS

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 13 januari 2003 är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att en tidigare motion (78/1995) behandlade frågan om återinförande av titeln borgmästare. I motionssvaret konstaterades att titeln borgarråd är väl inarbetad och att det inte funnes någon anledning att införa en särskild borgmästartitel. Stadsledningskontoret konstaterar också att borgmästartiteln av främst historiska skäl ej kan anses representativ för den kommunala självstyrelsen. Att använda tex. titeln Mayor för finansborgarrådet i internationellt umgänge kan vara ändamålsenligt. Sådan praxis har utvecklats.

Motionen kan härmed anses besvarad.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där det beretts av finansavdelningen i samråd med juridiska avdelningen.

Bakgrund

Axel Wennerholm (m) har i motion föreslagit återinförande av titeln borgmästare för finansborgarrådet.

Stadsledningskontoret tillåter sig erinra om motion (78/1995) vari föreslogs återinförande av titeln borgmästare (utl. 1996:242). Föredragande borgarrådet anförde att titeln borgarråd är väl inarbetad och att det därmed inte funnes någon anledning att införa en särskild borgmästartitel med hänvisning till bl.a. de skäl juridiska avdelningen anförde i sitt yttrande.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret konstaterar således att frågan varit upp till behandling relativt nyligen. Motionen kan tolkas så att den inrymmer två delfrågeställningar, nämligen

dels frågan om motionen åsyftar ett nytt ämbete/funktion med benämningen borgmästare dels om enbart titulaturen åsyftas.

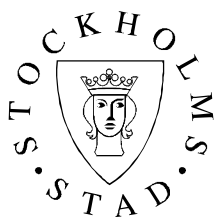
Om parallellen med andra länders borgmästarsystem åsyftas med besluts- och/eller verkställighetsuppgifter för sådan befattningshavare kan konstateras att detta förutsätter ändringar i kommunallagen. I ett här kortfattat historiskt perspektiv kan noteras att borgmästare i Sverige under långa tider var en ledande befattningshavare inom det lokala domstolsväsendet fram till 1971. Kommunalborgmästare var under en tid benämningen på en ledande tjänsteman inom kommunen. Enligt den svenska kommunalrätten är beslutsfattandet kollektivt i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder och åvilar därmed inte en enskild förtroendeman eller befattningshavare, vilket förkommer i andra länder. Borgmästartiteln i sin historiska karaktär är således mindre väl ägnad att passa in i det svenska systemet för kommunal självstyrelse. Borgmästartiteln bör således även framgent ligga "oanvänd" i likhet med många andra benämningar på kommunala befattningshavare från en gångens tid. För svenskt bruk och för stockholmarna synes titeln borgarråd med tillämpliga prefix var väl inarbetad och tydlig för medborgarna. Det skulle dessutom inte vara någon självklarhet vem som i Stockholms stad skulle bära titeln borgmästare. Utifrån internationella paralleller skulle det kunna vara kommunfullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande eller borgarråd.

I internationellt umgänge kan det synas ändamålsenligt att använda titeln "borgmästare" i dess olika översättningar även om den inte täcker det ämbetsinnehåll man i olika länder förknippar med Mayor, Maire, Burgermeister, mer goroda, pormestari etc. Några formella hinder för finansborgarrådet mot att använda titeln "borgmästare" som en ren honorärtitel i dessa sammanhang torde inte finnas. Såvitt stadsledningskontoret har sig bekant har sådan praxis utvecklats.

Det kan dessutom tilläggas att alltsedan Magnus Erikssons stadslag infördes under medeltiden har borgmästarämbetet kommit att framstå som en symbol för konungens fogdemakt mot vilken stadens borgare förde en enveten kamp under flera sekler. Denna situation var särskilt markerad under det karolinska enväldet. Borgmästarämbetets historiska associationer gör det således föga förenligt med den kommunala självstyrelsen, som den skall betraktas idag.

Slutligen kan anföras att i Linköping har kommunfullmäktiges ordförande tillagts titeln borgmästare. Detta har setts som en markering av en strävan att sprida makten i kommunens ledning. Borgmästaren leder och samordnar arbetet i kommunfullmäktige och dess utskott samt har det politiska samordningsansvaret för näringslivsfrågor, internationella frågor, marknadsföring, representation mm. Såvitt kunnat utrönas är denna användning av borgmästartiteln unik i landet.

Motionen torde kunna anses besvarad med vad som här anförts.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2002:48

2002:48

Motion av Axel Wennerholm (m) om återinförande av titeln borgmästare för finansborgarrådet

Stockholms finansborgarråd är på engelska the Mayor, på franska le Maire och på tyska der Bürgermeister.

På svenska var länge den främste domaren i första rättsinstans borgmästare. Tingsrättens ordförande är nu lagman. I decennier har borgmästartiteln legat oanvänd.

Stadens mäktigaste politiker, borgarrådet för finanser, ordföranden i kommunstyrelsen, är den som bör bära titeln borgmästare.

Stockholms kommunfullmäktige föreslås besluta

att erforderliga beslut fattas – efter sedvanlig beredning – så att finansborgarrådet, tillika ordföranden i kommunstyrelsen kan bära titeln borgmästare allt framgent.

Stockholm den 7 oktober 2002

Axel Wennerholm